Ч. 106. Чернівцї, четвер дня 16. (28.) мая 1896. Речник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заґраницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

По народній радї.

Вчерашний день був для нас під неодним взглядом поучаючий і радістний. Без окремих запросин, без листів і аґітациї, лише на саму вістку в *Буковинї* зійшло ся около 400 селян в черновецкім Cursalon-ї на раду. І то не лише зпід Чернівців, але й з дальших сторін Буковини, як н. пр. з Путилова. Коли би нам ішло о демонстрацию яку, то ми могли би стягнути легко і тисячку селян, але нам ішло о науку селян, котрої они собі так бажають. І справдї більше число селян не було би й змістило ся в салї, а тим меньше уважно слухало би промов. На дворі була спека, в салї духота, не один селянин прийшов пішки, а ту треба було ще стояти близько чотири години. Се хоч би кого, а змучить. І вчера, так як на иньших вічах, приходило нам на думку, що радше аби зійшло ся меньше число людий, а могло сидїти вигідно та слухати промов, нїж отак тиснути ся і омлївати зі стояня. Радше устроювати меньші сходини, а за те в ріжних сторонах і часто, як стягати до купи кілька соток людий, а то може й тисячі, і тїшити ся лише самою їх численностию. Через спеку та невигоду і вчерашне віче як спершу було дуже численне, так під конець стало рідше, бо люди потомили ся. Віче почало ся перед третою годиною, а скінчило ся перед семою; проґрама була дуже богата, і хоч зацїкавленє селян було таке велике, що нам мало коли трафляло ся бачити таке на вічу, то все таки не кождий видержав до кінця. А шкода! Се один досьвід, який треба запамятати собі на будуче.

* * *

Зібраних повитав посол Є. Піґуляк. Головою збору вибрано совітника В. Ясеницкого, почім і почали ся промови. Проф. др. Стоцкий говорив про каси, а при кінци віча про ревізию катастру ґрунтового; посол Піґуляк про реформу виборчу, а в другій промові про церковні буковиньскі справи; а редактор Маковей говорив про ґімназию (замісць проф. Шпойнаровского, котрий був перешкоджений) і про бурсу. Яке значінє має для нас Руска Каса, котру закладаємо, відтак реформа виборча, руска ґімназия і бурса, — все те наші читателї знають, бо ми о тім нераз писали. А про церковні справи і ревізию катастру, так як їх розбирано на вічу, ще напишемо другим разом. Тепер для нас важнїйше передовсїм се, як селяни принимали промови о сих справах.

Звістна річ, селянам треба все пояснити приступно. Они часописи читають мало, *Буковина* редаґує ся не з оглядом на них, лише на інтеліґенцию, своєї часописи для селян ту ще не маємо (а конче єї потрібно!) — отже ясного понятя про такі важні справи, як говорило ся на вічу, они не мають. А посли Стоцкий і Піґуляк, що вже нераз, чи при отвореню читалень чи при иньших нагодах, поясняли селянам ріжні справи, уміють говорити популярно і пояснити приступно такі досить трудні для селяньского ума справи, як реформа виборча або ревізия катастру. Тому то й знати було на всїх селянах дивне зворушенє; всї справи, про які говорило ся, були для них майже новиною, они що лиш тепер бачили ясно своє положенє — і ріжними, дуже частими відзивами, якими перебивали всї промови, давали доказ, як дуже обходять їх ті щоденні пекучі справи.

Буває на подібних зборах, як вчерашні, нераз так, що селяни вислухують немов байдуже промов, при кінци крикнуть „славно“ — тай на тім конець. А вчера не так було: з незвичайною увагою мимо спеки і утоми слухали селяни промов, окликами і міною виявляли своє зацїкавленє, з повагою промавляли, робили

---

7)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянськоі.

(Дальше).

„Єй Богу!“ говорив, ступаючи скоро поруч мене, „і не надїяв ся нїколи побачити тут отсеї мумії з Р. Що він тут робить?“

„Він у нас. Приїхав на кілька днів до вуйка. А ви знали его теж давнїйше?“

„Чи я знав! Він був моїм професором. Ми ненавидїли ся — страх! Я его за те, що „пік“ за греку, а він мене, як говорив, за мою „зухвалість.“ Як же він вам подобає ся?“ І при сих своїх послїдних словах розсьміяв ся сам.

„Несимпатичний. Робить вражінє причаєного; впрочім не люблю оставати ся з ним сама.“

Він усьміхнув ся, поглянувши десь далеко вперед себе.

„Причаєного“ кажете. „Се було би ще о нїм лагідно сказано. Він чоловік без серця, без душі, мстивий, а до того консерватист до сьмішности. Не знаєте, чи жиє ще его жінка?“

„Жиє. Але він жалїв ся, що дуже хора і що пробуває вже довший час з дитиною у своїх родичів.“

„Бідна! Она була така гарна а така лагідна! Він коли тілько прийшов зі школи в злім настрою, то все починав з нею сварку. Ми хлопцї всї о тім знали. Вже замучив єї мабуть зовсїм; їй і так не було богато потрібно, она була нїжна мов та паутинка“...

„Она має бути далеко молодша від него — споминав вуйко.“

„Молодша. Він оженив ся трохи пізно. Чи ви розмавляли з ним довше?“

„Нї, а потім... менї не хоче ся того слухати, що він менї говорить!“

„Він зве вас „Льореляй“ закинув Орядин.

„І не мав що лїпшого придумати!“ відповіла я, мимоволї сердито, „от — Нїмець!“

Він усьміхнув ся.

„Не говорити-б нам лїпше о чім иньшім?“ спитала я.

„І я так думаю. Не люблю про него згадувати. Може би ми де небудь усїли? Город малий, приходить ся лиш другим з дороги уступати ся, а тим лише втомите ся.“

Саме против нас, під кущами турецкого бозу, стояла лавка, з сьвітлом поруч. Там ми усїли, — замовкли.

Довкола нас гамір, музика, розмови, сьміхи, а ми наче онїміли. Він зняв мовчки капелюх з голови і відгортав волосє з чола. Трохи згодом почула я его погляд на собі.

„От-що тепер сказав би я до хвилини?“ обізвав ся він.

„Що?“ Я глянула на него спокійно, вижидаючо.

„Сказав би: Трівай іще, ти така гарна!“

„Чим гарна?“

„Тим, що переживаю єї з вами.“

Я не відзивала ся, а він, потроха зворушений, говорив далї:

„Другий просив би вас в тій хвилї о прощенє, а я користаючи з кождої хвилини...“

„Чому о прощенє?“ перебила я єму здивована.

„Ну, за моє здоровленє колись-то, коли я вас не пізнав перше по законах етикетальних, а так лише.“

„З чутки?“ Се слово вимовила я мимоволї гірко. Завдяки любови моєї тїтки, я не тїшила ся найлїпшою славою між знакомими.

Мов переляканий підвів він голову і видивив ся на мене.

„Ви мене не зрозуміли“ сказав опісля лагідно. „Менї, правда, лучило ся чути дещо про вас, але що я всяким поголоскам недовіряю, то не повірив і тим про вас і не виробляв собі нїякого суду про вас, т. є. аж до сеї хвилини, коли я міг отсе прочитати. За се також вибачте менї.“

З тими словами виняв хутко з грудної кишенї свого пальта малий зошит, котрий я на перший погляд пізнала, і менї з лиця зникла потім вся кров. В него находив ся той Леною захований зошит, котрий я роздерла...

„Се вам Зоня передала?“ були мої одинокі слова.

„Зоня. Але вам се прикро!“

„Прикро!“

„Не гнївайте ся!“ просив він. „Праця ваша не находить ся в негідних руках.“

„Але ішла через негідні руки!“

„Забудьте се!“

„Хиба можна?“

„Можна.“ І він усьміхнув ся. „Я аж опісля, значить по прочитаню розвідки, довідав ся, яким способом она дістала ся в Зонині руки. Менї впала она припадково в руки, але не жалуйте

бистроумні замітки — одним словом, видко було, що порушено їх справи, унято в виразну і ясну форму то, що они може лише відчували. Отсей настрій вічевий був дуже відрадний і многозначучий.

*

Коли проф. Стоцкий говорив про наші відносини кредитові і прикладами поясняв, як ріжні лихварі на Буковині обдирають нарід, як від сотки приходить ся платити 20 або й 22%, селяни потакували так замітно, що тут і видко було, як лихва надоїла селянам. „Треба ратувати ся — казав проф. Стоцкий. — Ратунок залежить від самих ґаздів. Ми закладаємо для них Руску Касу з Кружками по селах, де без коштів можна буде позичати.“

По поясненю статутів Рускої Каси, селянин Угринчук з Мамаївців нових сказав цікаву річ, з котрої виходило би, що селяни дуже радо складали бя гроші, але таки в руки центральної каси, де „розумні пани“ касу ведуть, а не в руки кружка, котрим завідували би селяни. Селяни собі посполу не вірять. Мають досьвід на громадских шпихлїрах і „Власних помочах“, що то інституциї не певні, скоро марнують ся, зводять ся. В селї нема кому вести сумлїнно такі річи.

Др. Стоцкий пояснив Угринчукови річ так, що можна складати гроші і в центральній касї, над всїми кружками буде контроля (бо товариство буде зареєстроване в судї); впрочім розіпле ся всюди статути, а у них на все найде ся відповідь.

Ян Лютман, социял-демократ, складач черновецкий, Поляк, говорив по руски і клав велику вагу на такі каси. Питав ся, чи по кружках будуть за адмінїстрацию платити? Відповіли єму, що нї; робота в сїльских кружках невелика буде; впрочім ремунероване касиера залежить від розвою каси сїльскої.

Велику вагу кас таких піднїс також селянин Макаренко з Слободзії-Раранча, котрий нарікав, що по селах „богато нечести і неприятелїв, циган, що людий за ніс водять і обдурюють“. Відтак учителї: Савицкий з Мамаївцїв нових і Василович з Волоки захвалювали Руску Касу.

Більше як годину тягнула ся нарада над касами. Селяни згодили ся однодушно підпирати Руску Касу і закладати у себе кружки по селах.

*

Коли посол Пігуляк пояснив нову реформу виборчу, міщанин Стеф. Щербанович нарікав на сїльскмх виборцїв, що на заступників вибирають собі людий чужих, дїдичів і т. п. Такі пани підчас виборів з селянином водять ся за пан-брат, а потім єму шкодять. Взивав, аби вибирати своїх. — Так само Дмитро Ґрищук з Садаґури пояснив, хто народови приятель, а хто ворїг, радив слухати добрих рад і підпирати своїх людий.

Академик Н. Желехівский вказав притім, що потрібно жадати загального безпосередного тайного голосованя, але наради над тим не було, бо та справа не стояла на дневнім порядку, і резолюций жадних не рішено.

Ян Лютман хотїв при тій нагодї пояснити, як один нарід повинен з другим іти рука в руку, н. пр. Русини з Поляками. Не йде о народність, іде о справи щоденні. Перебили єму его слова окликом: „Може й з жидами? і т. п.“ — і вражінє з промови було незамітне. Бесїдник не докінчив промови.

*

О. Маковей говорив про значінє ґімназий і бурси. При ґімназиї вказав на вагу власної інтелїґенциї, а при бурсї на єї цїли і уряджене. Взивав селян посилати дїтий до ґімназиї і спомагати всїма силами бурсу. Селяни слухали приступної промови дуже уважно і перебивали єї дуже часто окликами: „славно!“ Успіх промови був такий, що хоч Маковей не взивав, аби ту на вічу вже складали ся на бурсу, самі зібрані скинули зараз на бурсу 26 зр. 10 кр. Подаємо спис тих, що зложили гроші, до прилюдної відомости, аби иньші брали собі з них приклад. Складки походять майже від самих селян.

Дмитро Ґрищук, купець з Садаґури, дав 2 зр.; Василь Гаврилець 1 зр., Ґеорґій Клим 1 зр., Стефан Козар 50 кр., Микола Гливка 50 кр., Тодор Юрчук 20 кр., Василь Миленка 50 кр., Василь Юрчук 50 кр., Григорій Бординюк 50 кр., Іля Ґаврилець 50 кр., всї селяни з Рогізни; учитель Гиполит Омельский 1 зр. і Іван Олексюк, господар з Васловівців 1 зр.; о. Матейків з Глїбоки 2 зр.; селяни Іван Візнюк і Семен Чеховский з Мамаївцїв Старих по 50 кр.; Олекса Крижановский з Путилова 1 зр.; Микита Торак з Тораків 1 зр.; Онуфрій Тащук з Давиденів-Зруба 20 зр.; Семен Бережан 1 зр. і Стефан Орелецкий з Лужан 1 зр.; Петро Ґудзик з Шубранця 50 кр.; Николай Луговий 50 кр., Ґеорґій Коропецкий 50 кр., учитель Василь Продан, всї з Ширівцїв Горішних, 1 зр.; Тодор Видинївский 1 зр. і Кость Григорча, з Суховерхова, 50 кр.; Петро Ґелич 1 зр., Дмитро Ілащук 50 кр., Дмитро Пурич 50 кр., Григорій Козуб 50 кр. всї селяни з Топорівцїв; Олекса Коржиньский 50 кр., Тимофій Тащук 50 кр., Ґеорґій Стасюк 50 кр., Олекса Сенїв 50 кр., всї з Жадови; Олекса Ярославский з Слободзії-Раранча 1 зр. і Танаско Бойчук з Товтрів 20 кр., — разом **26 зр. 10 кр.**

Вже з того спису видко також, як з ріжних сторін зібрали ся селяни на вічу і то на саму вістку в ґазетї.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 27-го мая 1896.

В депутациї до о. Ісидора Воробкевича, щоби поздоровити его з іменинами, ходили від руско-народних товариств в Чернівцях: совітник Ясеницкий, п. Манастирский і Маковей, а від „Союза“ голова товариства Єх і Бриндзан. П. Ясеницкий поздоровив ювилята та подякував єму за довголїтну працю для руского народу. Численні знайомі і почитателї письменника поздоровляли его також вчера.

того. Побачивши вас того вечера, як ваші очи говорили о чімось, чого посеред бездушної товпи не було, я знав, що кожде мною почуте слівце було неправдою, і я зрозумів вас. Я знав, що ваша праця була писана „кровю вашого серця,“ і я відчув, що мушу вас пізнати; але тодї я не міг до вас підійти, мусїв відложити се на другий раз. Лише одного (додав по хвилї, коли я мовчала) не розумію: чому се ви, мабуть замісць motto, поклали стишок над працею:

„Es klingt mir oft im Herzen,
wie ein verlorener Klang,
der sich vergebens sehnet
zu tönen im Gesang.
Ich kann das Lied nicht finden,
zu dem er taugen mag,
er wird wohl still verklingen
im letzten Herzensschlag“...

„Він, правда, перечеркнений цїлком, однак ви хотїли его покласти?“

„Я хотїла“, відповіла я, „я мусїла хотїти, хоч він і немає нїчого спільного з темою розвідки. У мене бувають нераз дивні, дивні чутя; не „чутя“ — поправилась я мимовільно — лише поодинокі почутя, справдї, немов які згублені, заблукані в людскім серцю тони, котрі не знають, до котрої мельодиї приналежні, де їм пристати. Они настроюють мене так розпучливо! Чи ви бували з себе завсїгди задоволені?“ звернулась я живо до него. „Завсїгди? Чи вас не мучить часами туга, статись ще иньшим? Мене мучить! Тоті звуки томлять мене. А відтак здає ся менї, що я одна з тих натур, се-б то одна з тих неудачників, котрі нїби до всего мають хист, а проте не доводять до нїчого! Се пересьвідчене обнимає мою душу якоюсь лиховістною наміткою. Хто менї докаже, що я не одна з тих безталанних?“

„Ваша праця“ відповів він, вдивившись в мене якимось довгим, допитливим поглядом.

„Яка праця?“ спитала я іронїчно.

Він зчудував ся.

„Ну, я думаю: писанє“.

„Справдї? Не що иньше?“

„Нї.“

„Так я мусїла би цїлком потонути в тій працї, щоби здобути собі такий доказ: цїлою душею, не розриваючись!“

„То потонїть!“

„Я би хотїла.“

„Зробіть се якимось обовязком для себе.“

„О, сего не треба, в мене є досить волї і я люблю писанє так само як н. пр. і музику, лише що“...

„Що?“

„О нїчо, нїчо!“ і тут я урвала.

„Що?“ домагав ся він цїкаво.

„Я зроблю се якимось обовязком“, відповіла я з притиском, але я думала щось иньше. Именно думала я, що менї годї тонути в уподобанях, що дома слїдять за мною мов за злочиницею. Що тїтка майже брутальним способом заборонила менї „культ примх і романтики“. А коли ще Лена розповіла їй раз, що якийсь там „пан“ кепкував собі з моїх ідей, розкричала ся, що я відстрашую женихів від єї дому. Що люди готові подумати, буцїм то она впоїла в мене ті „леґенди“, і що єї донька теж така...

„Щоб ти не посьміла поводитись після свого розуму, коли тобі добре!“ казала. Того не могла я єму говорити. Я встидала ся за темноту і брусоватість своєї рідні і за те, що я жила в таких зависимих, майже негідних обставинах. Негідних тим, що я переживала ріжні степені упокореня“.

„Я буду про те все добивати ся свого“, сказала я, „доки не дібю ся.“

„Не піддавайте ся нїяким впливам“, обізвав ся він, мов відчитав, що в моїй души дїяло ся, „і кріпіть вашу душу, значить, не будьте надто вражливі на щоденьщину!“

„Чи так можна?“ спитала я его вдруге з нетаєним зчудованем.

„Можна.“

„А тепер... тепер прошу вас, звернїть менї мій зошит!“ просила я. „Він дістав ся без мого відома в Зонині руки“...

„Оставте менї его, він не має тепер для вас вартости!“

„Для вас може він єї ще меньше мати“.

„Противно. Менї дає він знов доказ, що істнує рід інтелїґенциї, котра виробляє ся дїйсно сама з себе і котра сама викликує поступ.“

Живо і скоро полила ся вже наша дальша розмова. Менї здавало ся, що я вже з ним давно знакома і лиш говорити з ним не мала нагоди.

З его бесїди дізнала ся я, що він був социял-демократом і загорілим поклонником Маркса. Що ожидав спасеня від социялїстів; що признавав лише одну справу, а то справу социялїстів. „Все проче — говорив — тоне в тій одній великій могучій ідеї, є злучене з нею тисячними

Овацию для о. Козарищука устроїли вчера наші вічевики. Коли була мова про наших теперішних православних сьвящеників по селах, забрав слово і Дмитро Ґрицук з Садаґури і сказав, що нам би треба таких панотців, як о. Козарищук, котрий був на вічу. Коли відтак на просьбу селян виступив о. Козарищук на підвисшене, селяни грімкими оплесками і окликами „Славно! многая літа єму!“ почтили патріота-сьвященика, котрий не лише в добрі для нас часи признавав ся до Русинів і працював з нами, але і в злі часи не покидав нас, не так як иньші, що мов ті хоруговки на даху звертають ся в той бік, куди вітер віє. Ся овация для о. Козарищука сьвідчила як найліпше о тім, як селяни вміють цінити доброго сьвященика-Русина.

Заряд „Народної Торговлї“ у Львові завів для свого персоналу при львівскім складї курс науки купецкої. І так: науку о товарах кольоніяльних викладає директор Ничай, рахунковість директор Нагірний, науку руского язика проф. Врецьона, науку нїмецкого язика секретар товариства Гладилович, закон торговельний і промисловий д-р Кость Левіцкий, калїґрафію бухгальтер Волошинович. Курс сей має бути сталий, щоби і сей персонал, що занятий при філїях товариства, через постепенне переміщуванє до львівского складу міг з курсу користати.

З бук. кр. ради шкільної. На засїданю з дня 20-го мая с. р. рішено розширити 1-кл. школу в Пояна-Мікулї на 2-кл.: признано запомоги на будову шкільних будинків громадам Долїшним Станівцям 1.000 зр., Жучцї 800 зр.: предложено мінїстерству шкільництва інспекцийні справозданя інспектора професора Омеляна Поповича з 11 шкіл вижницкого повіту і радника Ісопескула з кількох волоских шкіл; уч. Леонови Завадскому в Будинцях і Іляріонови Якубовичеви в Карапчеві н. С. признано перший 5-лїтний додаток; вкінци удїлено кільком учителям грошеві запомоги і полагоджено справи меньшої ваги.

Овация для черновецкого старости. Вчера зраня урядили учителї, предсїдателї місцевих шкільних рад і війти черновецкого сїльского повіту овацию старостї Барлеонови і передали в знак своєї вдячности гарний его портрет. Промовляли по нїмецки, по руски і по волоски. Староста Барлеон подякував за овацию передовсїм учителям, піднїс, що хоч в черновецкім повітї вже зроблено дещо для шкільництва, то все таки остала ся на будуче ще величезна праця. Одноклясові школи повинні в повітї цїлковито щезнути, бо сего вимагає зростаюча просьвіта. Треба нарід навчати, що то все дїє ся для его власного добра; нарід повинен сам добровільно старати ся о розширенє шкіл, а коли сего не зробить нарід, то зробить правительство. Подякувавши ще раз всїм присутним, подарував староста свій образ товариству учичелїв черновецкого сїльского повіту. Одушевленим окликом в честь цїсаря закінчило ся се торжество. Піднести годить ся отсе, що староста Барлеон уняв ся за учителями і школами.

По византийски. Буковиньскі Русини вже призвичаїли ся до того, що зі сторони Волохів не можуть нїколи сподїватн ся справедливости, хоч би навіть тодї, коли розходить ся о прасу. Як румунїзатори, а на їх чолї бар. Мустацца в соймі лише нападають на Русинів-народовцїв, їх несправедливо оклеветують, а навіть не вагають ся перекручувати факти і воювати неправдою — рускі посли-народовцї мусять опісля все їх простувати — так і румунїзаторска праса, чи она писана по волоски, по нїмецки чи по „консервативно-руски“, се все одно, взяла собі за засаду, перекручувати правду і на підставі видумки закидувати Русинам на приклад зраду краю. Неправдивість такого підлого закиду ми вже вказали минувшого року в обширних статях — на котрі Buk. Post помимо публичної обіцянки (!!) забула відповісти — отже не думаємо тепер повтаряти. Коли-ж однак Buk. Post в своїм послїднім числї у вступній статї говорить про бережене буковиньских інтересів (при сїй нагодї знов закидує народовцям зраду краю), то думав би хто, що они, ті панове румунїзатори і їх „консервативні“ прихвостнї, справдї бережуть краєві інтереси, всїм в краю займають ся, про все добре інформують ся. Отже оно зовсїм не так! Знаєте, як Buk. Post в потребі вміє крутити? Замісць прочитати черновецкі ґазети і там пр. в Bukowiner Nachrichten з 15-го с. м. прочитати вістку, а в *Буковинї* з 17-го мая с. р. вичитати відозву про народну раду, або хоч вістку в Neue freie Presse з того самого дня, то Buk. Post довідує ся про краєві рускі справи з польского Kurjer-a Lwowsk-oro! Отсе добрі інформациї, отсе знанє і бережене „краєвих інтересів“, що про се, що дїє ся в Чернівцях, черновецкі румунїзатори довідують ся по тижневи аж з львівскої польскої ґазети! Але... але се лиш візантийске крутарство: они знали, а мовчали!

В справі демонстраций в дубляньскій школї рільничій — о котрій ми оногди доносили — вислали страйкуючі студенти депутацию до галицкого маршалка краєвого ґр. Станїслава Баденїого. Депутация заявила, що студенти вернуть до інтернату, коли збір професорів прийме мемориял студентів з їх бажанями і предложить їх комісиї, вибраній перед килькома місяцями до переведеня змін в приписах інтернату і в плянї наук. В мемориялї порушено справу відпустки для студентів і заряду інтернатом. Маршалок обіцяв, що студенти будуть могли свобідно приннмати гостий в інтернатї і що приписи інтернату будуть змінені. Длятого вертають студенти до інтернату.

Збори дяків збаражского деканату відбудуть ся дня 28-го с. м. в Збаражи в цїли завязаня аґентури.

Черновецке лїчниче товариство на спосіб проф. Лямана вже уконституовало ся і розпочинає свою дїяльність в своїм закладї при улици Войнаровича. Що спосіб лїченя на спосіб Лямана є помічний, не треба описувати і осібно захвалювати. Хто хоче дбати о своє здоровлє, той певно не залишить сю добру нагоду і постарає ся о як найскорший вступ до того-ж закладу. Товариство ставить приступні услівя і лїченє не коштує богато.

Платня бурмістра Відня. Перший віденьский бурмістр Еслярн в 1287 роцї повнив свій уряд боз винагороди і так само его наслїдники аж до XIV. столїтя. В тім часї признано бурмістрови Відня з каси громадскої річну платню 10 фунтів феників (43 зр.) В XV. столїтю побирав вже бурмістр 32 фунтів феників платнї, 6 фунтів феників на „сьвяточні риби“, 16 золотих ґульденів на одїнє і 2 золоті ґульдени для „панї бурмістрової“. В XVI. вінї пенсия бурмістра виносила вже 99 фунтів феників і 7 золотих ґульденів угорских. В р. 1700 признано бурмістрови 1500 зр. платнї, в 1861 р. 17.000, а 1885 року 24.000 зр. Тілько побирає бурмістр Відня тепер.

Людоїдство в Конґо. С. Ґінде, член анґлїйского „Товариства наукового“ в Льондонї, оповідає о страшних убійствах людий, які бувають в Конґо. Він каже, що всї мешканцї знад ріки Конґо живлять ся мясом людий. Невільників годують і потім забивають, а при тім уживають ріжних мук, щоби надати тїлу ліпшого смаку, як: ломлять тим нещасним жертвам руки і ноги, а потім вставляють їх до води, звідки виставає тілько голова. Є також звичаєм у тих людий, забивати старцїв і калїк, а дїти споживають свого отця без жадного смутку. Місіонарі борють ся з тим варварским звичаєм.

Баль — для убійника. Вже про Америку всї знають, що там дїють ся нераз річи небувалі, але щоби давати баль для убійника, се вже як і на американьску новину виглядає чудно. В Америцї засуджено якогось Кампеллю за звірске убійство своєї жінки на шибеницю. Уряджено отже баль, на котрий взяли „веселі люди“ 600 карт по 5 долярів. З доходу мають заплатити адвокатови за те, аби він перевів ревізию цїлого процесу і міг убійника виратувати від смерти; а коли се не удасть ся, то ті гроші осолодять послїдні хвилї звірского злочинця.

Померли в Будинї, белеского деканату, о. Іван Мосевич (холмчак) в 58-ім роцї житя, а 29-ім сьвященьства; в Бібрцї Мирон Грицикевич, бувший начальник філїї „Народної Торговлї“ в Рогатинї, властитель склепу в Сокали, в 27-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 27-го мая 1896 року.

Відень. На сегоднїшнім засїданю ради державної повідомив президент о щирій подяцї архикнягинї-вдовицї Мариї Тереси за кондоленцию палати. — Пос. Кайцль і тов. і Пернерсторфер і тов. інтерпелювали в справі бійки між страйкуючими робітниками і жандармериєю в Дерфель коло Райхенберґу. — Слїдувала дальша розправа над опустом від ґрунтового податку в случаях елементарних нещасть.

невидимими і нерозривними звязями“. Вкінци спитав мене, що я про те думаю.

Я не думала нїчого певного, не мала доси жадного ясного виробленого суду; але я бояла ся якогось хаосу в будучности, котрий немов відчувала, бояла ся царюваня ще грубшої безогляднійшої сили, як доси.

„З вас говорить лише ваше тонке вражливе сумлїнє“, відповів він нетерпеливо на мої слова „але перше всего питаю вас: Чи ви вірите в силу людскої інтелїґенциї?“

„Вірю; але вірю так само і в силу пристрасти, що потягає інтелїґенцию в свій вир, вірю в силу самолюбства, вірю в нетривкість людскої натури.“

„Щоби бути досконалим,“ відповів він „треба бути фільозофом. Але о тім ви не думали, що чоловік не винуватий тому, яким став? Не думали, що він завдячує свою істоту тому ґрунтови і тій землї, на котрій виростає, тому сонцю і теплу, що его вигріває; тим обставинам, що его окружають, опановують. О тім мабуть не думали? Не думали також, що нужда і роспука зроджує в людскій души скорше злі як добрі прикмети, що борба о істнованє деморалїзує? Я вірю в то, і длятого вірю, що з царством социялїстичних доґм зросте правдивий поступ, що сьвітло знаня і краси поллє ся широкою струєю скрізь, і що аж тодї виб'є для всїх доси гнетених, невислуханих і слабих година дїйсно людяного щастя, розвине ся цьвіт правдивої любови! Дорога до такого житя проста. О скілько буде меньшати визискуванє одиницї одиницею, о скілько буде меньшати визискуванє народа народом, о стілько будуть заникати і ослабати зароди зла, буде змінювати ся, перетворювати ся людска натура, а головно наші теперішні „ідеали“, се-б то: богатство, високі становиска і т. д. Ви може вірите так само, як ще і богато иньших, мильно в якийсь подїл власности, тому боїте ся хаосу в будучности?“ спитав Орядин. „Або вірите може в цїлковите знесенє приватної власности? Тодї помиляєте ся. Характеристичним у социялїстів є не змаганє до знесеня власности взагалї, а змаганє до знесеня форм власности буржуазийної. Се-б то спосіб присвоюваня, котрий позваляє бідному лише тому жити, щоби працювати на других, і то лише до того часу, доки се владолюбній верстві потрібне. Годї менї розводитись тут о сїй квестиї Бог зна' як, але хто вірить в ідею поступу, той мусить пізнати і переконати ся, що она становить основу всякого руху і працї, і що всїх причин суспільного перевороту або змін не шукати нам в людских головах, в їх зростаючім пізнаню „вічної“ правди або неправди, і справедливости, але по просту в змінах продукованя і заміни. Не в релїґії і фільозофії, лише в економії дотичної епохи, і що социялїзм не є нїякою хоробою, і нїяким з'явищем, поодинокими умами штучно виробленим, а рухом природним.“

Він замовк і дивив ся на своє циґаро, що тлїло між пальцями, а чоло его уклало ся в морщинки. Зворушив ся бесїдою.

(Дальше буде).

Петербург. Місто було вчера вечером гарно осьвітлене: також кораблї на Неві чудово виглядали в осьвітленю. Одушевлені товпи народу стояли по улицях навколо музик, і сьпівали за музиками россійский гимн. — Мінїстер фінансів Вітте іменований штатским секретаром.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр. а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і єго син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Віденя, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Віденя, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Віденя, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Віденя	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Віденя . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернївців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Віденя, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.